

ט' אדר א' תשפ"ב | פרשת תצווה | מוסף עיתון 'חסידים שטעטאל'

מוסף מיוחד לרגל ה'שלושים' של המשפיע ר' זושא פויזנר ע"ה

זושא שלי

כאיוונג • טורים • סיפורים

מוסף מיוחד לרגל 'השלושים' לפטירתו של המשפיע הנודע השליח הרב זושא פויזנר ע"ה. כתבות, סיפורים, ראיונות

וטורים • מוסף מיוחד

פתח דבר

מוסף מיוחד לרגל השלושים של המשפיע הנודע השליח ר' זושא פויזנר ע"ה | קריאה מהנה

תוכן העניינים

1.. שער העיתון

2.. פתח דבר

3.. לאו כפשוטו

8.. נשרב זושא התוודה

12.. מושגים של ר' זושא

13.. הלב החזק של זושא

כותבים

ר' זלמן ברנשטיין

הרב שמעון אייזנבאך

ר' שניאור גורפינקל

אחד מאנ"ש

אתר שטורעם נט

אתר חב"ד אינפו

ההבדל בין רשע לארור

אחד מאנ"ש

(כשם בעל המעשה):

פעם ר' זושא פויזנר ע"ה לקח אותי טרמפ לכפר חב"ד, וכשהגענו לכפר הוא שאל אותי היכן אני צריך לרדת. עניתי לו: "תוריד אותי פה ואני יסתדר". הוא ענה לי בשאלה הזאת:

מה ההבדל בין רשע לארור?

שרשע לא לוקח אותך בכלל טרמפ, וארור לוקח אותך טרמפ, אבל מוריד אותך כמה מטרים מאיפה שאתה צריך. והוא הוסיף ואמר: אותי אל תעשה ארור, ולקח אותי עד בדיוק איפה שהייתי צריך לרדת.

לאו כפשוטו

ר' זלמן ברנשטיין

למי אכפת?!

במסגרת עבודתי בוועדת החינוך החב"די, בעידודם ובדחיפתם הנמרצת של ר' מענדי בליניצקי ור' ראובן קופצ'יק, זכיתי לשבת עם ר' זושא עשרות שעות במהלך השבע השנים האחרונות, הוא סיפר ואני הקשבתי, שאלתי, ניסיתי להבין ולא תמיד הצלחתי, אבל בסופו של דבר הדברים נכתבו ופורסמו בטור שבועי במגזין "דרך המלך" והפכו לטור אהוב מאוד לרבים מתלמידי ר' זושא (וגם כאלו שאינם) – שלא תמיד הבינו מה הוא רוצה, והטור נתן להם להתחבר לטעם ולרוח של ר' זושא.

הטור הזה היה יקר לליבו של ר' זושא, שמידי חודש גזר את העמוד, שמר אותו בקלסר מיוחד, אותו הראה לאשתו וילדיו בשמחה רבה.

לפני כשנה וחצי הצטרף לעבודת העריכה הת' מ"מ קדם, שעשה עבודה נפלאה, לקח את כלל החומר שהצטבר ויצק אותו לספר ערוך ומסודר – "לאו כפשוטו".

הספר הזה שימח והוסיף חיים לר' זושא, שרצה מאוד שהדברים שלו יישארו ויביאו אותו – כמו שהוא – לבתי אנ"ש.

קשה מאוד לכתוב את מה ששמעתי וספגתי בשנים אלו, בלי לראות את הבעות הפנים שלו, בלי לשמוע את הצחוק המתגלגל שלו לצד ההתייכחות שלו בככי ובלי להרגיש את החיות וה"קאך" שלו שהיו בו עד הרגע האחרון. אבל אנסה בכל זאת לנגוע מעט בשורות הבאות בדמותו הייחודית של ר' זושא.

לחיות ולחוות

ר' זושא היה מתרגש בכל פעם שהזכירו חסיד מאותם אלו שהוא חי אותם כל כולו, הוא יכול היה לספר עשרות ומאות פעמים על ר' יהושע אייזיק בארוך, על ר' ברוך פוילישער (פרידמן), על חאצ'ע ועוד – ותמיד להתרגש ולבכות עליהם, שוב ושוב.

לצד זה, הוא חי גם את אותם בחורים "הפוילישער" שהיו בימי המלחמה בשנחאי, ולאחר מכן הגיעו לניו-יורק באותה תקופה שהוא הגיע, הוא התבטא "שנים הוא לא הבנתי למה בחורים מבוגרים הדביקו אותי אליהם, עד שתפסתי, אני הייתי האח הקטן שלהם שנשאר בפולין, כשחשבתני על כך – זה נתן לי להסתכל על הכל אחרת, הכל מקבל מימד אחר".

המשך בעמ' הבא <<

על הרבנית נחמה דינה ("היתה כזו רבנית?" "מותר לקרוא לבת בשם הזה?" "וביתה חנה גורארי" ("היתה מישהי כזו?" "מי גרם שהרבי יפתח את הדלת בתשל"ח?").

אחד התלמידים ניגש אליו פעם ושאל הרי כל השיעורים והסיפורים שאתה מספר קיימים כבר באינטרנט, ואפשר להגיע אליהם בקלות. ור' זושא הגיב לו על כך: נכון, הכל נמצא שם, אבל חסרים שם שני דברים: את הסיפורים שמצנזרים ומייפיים, ואת הרגש. את זה אני מספר, את זה אי אפשר למצוא בשום מקום ובשביל זה אני כאן!

תעשו – אני אַגְנָה

לא פעם התייעצתי איתו על דברים מסוימים, וכך גם שמעתי מאחרים, תשובות פרקטיות לשאלות, עם הרבה הבנה וניסיון.

האמירה שלו למנהלי מוסדות וארגונים, לעבוד עם תקציב מסודר, ובלי להיכנס לחובות. כמו גם בדרך הנכונה לניהול עובדים, הוא סיפר על העובדים שהיו תחתיו בעת שניהל את מחלקת החינוך במועצה האזורית שהוא גיבה אותם – העיקר שיעשו מה שצריך.

כמה פעמים יצא לי לשוחח איתו בנוגע לפעולות של מכון הלכה חב"ד ועוד, באותם רגעים העיניים שלו היו בורקות: תעשו! תעשו! אם יבואו אליכם בתלונות – תשלחו אותם אלי. אני אַגְנָה אתכם במה שאתם עושים, מה שאתם עושים

המשך בעמ' הבא <<

כשסיפרו לו על מישהו שנפטר בקיצור ימים ושנים, הוא היה מזדעק כל כולו: "הקב"ה הוא סדיסט! למה?! ובאותה מידה לשמוח כל כולו על ילד שנולד להורים שהמתינו כל כך הרבה שנים, אני זוכר שסיפרתי לו על לידת אחד הילדים שלי, הוא עצר אותי: "לא מעניין אותי מה נולד לך בן או בת, בריא ושלם? – זה הכל!".

הרבה פעמים חזר על כך שאצל ההורים שלו הוא לא שמע את המילים "התקשרות", "שליחות", "מסירות נפש", פשוט חיו את זה, לא היו צריכים לדבר על זה. הרבה פעמים שמת לי לב שגם כשהיה צריך בתוך משפט לומר את המילים הנ"ל, היה לו קשה לבטא אותם..

הוא זכר את הסיפורים, את הדברים שדיבר עליהם ואת הדמויות שסיפר עליהם. כי הוא לא סיפר אותם, הוא פשוט חי אותם, זה נגע לו.

בשביל זה צריך אותי

זושא לא חסך במילים ובתיאורים, לא עיגל פינות ולא חיפש לייפות, הוא סיפר את הדברים שוב ושוב, כפי שהם בדיוק, לא פעם הוא אמר – בשביל זה צריך אותי, כדי לומר את הדברים כפי שהם, גם אם "ידידי בית הרב" חושבים שצריך לצנזר או לייפות אותם.

כך היה עם הסיפורים על ר' לוי'ק ומה שהוא עבר ("אני חושב שאם הייתי שם, גם אני הייתי זורק עליו מגבות"), כך גם

אחרים היו צריכים לעשות מזמן, והשאלה שלי למה צריכים לבוא שני צעירים ולעשות את זה?

אגב כך אמר לי כמה פעמים, בסיפורים וגם באופן ישיר, שרבנים צריכים לפסוק ע"פ שו"ע, וסיפר לי: פעם הלכתי לרבנים, וביקשו ממני שאחתום להם שאציית לדבריהם, אמרתי להם שאני מוכן לעשות זאת ובתנאי שיחתמו לי שהם יפסקו רק על פי השו"ע – הם לא חתמו לי.

הנני

בכל פעם שהייתי מתקשר לר' זושא לשאול אותו האם מוכן להתוועד במקום כלשהו, אם לא היה תפוס באותה עת, היה מוכן לצאת לדרך, אם זה לצפת או ליצהר, אם זה לנחלה או לבית שמש "איפה שמזמינים אותי – אני מגיע".

פעם ביקשתי ממנו לדבר בכינוס השלוחים והוא נענה לבקשתי, והיו כמה שלא מצא חן בעיניהם שהוא הולך לכינוס הזה לדבר, והם גם הסבירו לו היטב למה הוא לא צריך ללכת לשם.

ר' זושא ידע היטב לאן הוא הולך, ואמר לי: אני הולך להיכן שמזמינים אותי גם אם זה לא מוצא חן בעיני מישהו, אני אומר את מה שיש לי לומר גם אם זה לא נוח למישהו.

לא תשנא את אחיך בלבבך

לפני כשנתיים, עמדתי לידו ב-770 במהלך כינוס השלוחים, זה היה מחזה

מדהים, לראות אותו עומד במשך שעות במרכז 770, כאשר בזה אחר זה עוברים בחורים, שלוחים, אנ"ש ועוד – כשרבים וטובים נעצרים לידו, לכל אחד הוא זורק מילה, משפט או מעבר לזה, פשוט כולם מתוועדים איתו והוא מוצא שפה עם כל אחד.

היכולת שלו לדבר עם כל אחד ללא הבדל מה דעותיו, גילו או ידיעותיו, למצוא איתו שפה, בגובה העיניים, ולומר באופן הכי דוגרי את מה שהוא חושב עליו, אבל הוא עשה זאת מכל הלב ולכן הוא הצליח לדבר עם כל אחד.

בהזדמנות הוא פירש את הפסוק "לא תשנא את אחיך בלבבך" – "אל תשנא את אחיך "בלבבך" – בגלל שאין לו את הלב שלך. כי הוא לא מרגיש כמוך, אז מה אם הוא לא מרגיש כמוך? יש לו את הרגשות שלו, את הבעיות שלו, ואת המחשבות שלו".

עצם לא משתנה

ר' זושא היה חזק בדעתו ולא התפעל מכל מיני דברים שעברו לידו, אני זוכר שסיפרתי לו פעם סיפור ששמעתי בהתוועדות, הוא הקשיב בסבלנות עד הסוף, וכשסיימתי אמר: סיפור יפה. הבנתי שיש כאן עוקץ כלשהו, שאלתי אותו למה יפה? והוא אמר, זה סיפור יפה – אבל לא בטוח שהיה..

אני זוכר שפעם הוא סיפר: בשנת תשס"ה הייתי בברינוא, התוועדתי שם והיו שם כמה שצחקו ממני בגלל הדעות שלי.

המשך בעמ' הבא <<<

האמונה? שלמרות שאני חושב שאני משהו – אני כלום. זה אמונה.

בשיעור שהתקיים בשבוע שאחרי שניים מהמשתתפים סיפרו שכל השבוע הראש שלהם היה טרוד במחשבות על ההתוועדות ועל האמרה הזו של לא להאמין באלוקים – אלא לדעת.

השני – בשיעור שהתקיים בקיבוץ במהלך ימי השבעה, אחד הנוכחים סיפר, שהדוגמה שר' זושא סיפר על המוטיבציה והרצון שצריך להיות אצל כל אחד, הוא החליט החלטה עמוקה בנפש עם הרבה "מוטיבציה", שייגש לבוס שלו, ולא יוותר על תפילת מנחה בזמנה בכל מחיר.

השלישי – לקראת ההתוועדות האחרונה בקיבוץ, בג' תמוז האחרון, הזמנתי יהודי יקר שגר במושב בו אני בשליחות, אמרתי לו שכדאי לו לבוא ולראות דמות של חסיד.

הוא נענה להזמנתי והגיע להתוועדות שארכה כשעה ורבע, לאחר ההתוועדות הוא אמר לי שזה נגע בו עמוק מאוד, כשראיתי כך, הבאתי לו את הספר "לאו כפשוטו", לאחר כמה ימים הוא שלח לי הודעה: אני לא יכול להפסיק לקרוא את הספר, כבר כמה ימים שאני קורא את הספר, ואני פשוט מרגיש שזה ספר חובה לכל חב"דניק, ההתבטלות לרבי, היא פשוט משהו בלתי נתפס.

המשך בעמ' הבא <<

ואז נכנס שם אברך מבוגר שהיה כבר אחרי קצת משקה, והוא ראה את זה ואמר: לפני עשרים וחמש שנה היינו ב-770 ובחורים צחקו מזושא וזושא אמר להם אנחנו עוד נפגש בעוד עשר שנים, אני יודע איפה הם נמצאים ואיפה הוא נמצא.

זושא סיים: אני מקווה מאוד שלא אשתנה.

הקיבוצניקים

ביקשתי מר' זושא כמה פעמים לבוא להתוועד בשיעור שאני מקיים בקיבוץ רבדים, הוא הגיע, דיבר את אותם דברים שמדבר תמיד, אבל הדיבור שלו נגע עמוק בלב שלהם.

בפעם הראשונה שהוא פגש אותם, הוא אמר להם שהוא בכלל היה צריך להיות קיבוצניק, בהתאם ליחידות שבה הוא כתב לרבי מה הוא לא רוצה להיות, והרבי שאל אותו, אתה כותב לי מה אתה לא רוצה להיות, ומה אתה כן רוצה להיות? והוא אמר לרבי שהוא רוצה להיות לולן, לגדל אפרוחים...

שלושה דברים שהותירו את חותמם בעקבות התוועדויות אלו:

הראשון – ר' זושא מתיישב בהתוועדות, עוד לפני שמספיקים לומר משהו, הוא שואל אותם: אתם מאמינים באלוקים? לאט לאט כולם משיבים 'כן', ואז הוא יורה: אני לא מאמין! שיש אלוקים – אני לא צריך להאמין, כי אם אני נמצא – סימן שיש אלוקים. מה

תודה לך ר' זושא על הזמן שישבת איתי,
על האכפתיות שקרנה ממך, ועל
המחשבות שגרמת לי לחשוב ובעיקר על
השאלות הפתוחות והמהדהדות, תודה.

ז'אן ברנשטיין

(באדיבות אתר 'חב"ד אינפו')

כשהוא שמע על הפטירה הוא כתב לי
"אוי אוי אוי. כמה עצוב. איזו אבידה לנו.
מקווה בשבילו שיגיע למקום של
צדיקים אמיתיים כמו שהיה כאן בינינו".
הוא בירר היכן בדיוק ההלוויה והקבורה,
ועשה מאמץ והשתתף בה למרות
הזמן הקצר לפני כניסת השבת.

הכרת הטוב

הכרת הטוב משהו שהיה בדם שלו,
לדעת לומר תודה, אני זוכר אותו שואל
אותי מה זה י"ג אייר? ומה זה כ'
מנחם-אב? ומה זה ו' תשרי? – כל אלו
תאריכים שהרבי עשה אותם
לתאריכים. למה? כדי ללמד אותנו
להיות מענטש, לדעת לכבד את
המשפחה, לדעת להכיר טוב.

בהזדמנויות רבות שהייתי לצידו,
בהתוועדות או סתם כך בביקור בבית,
הוא אמר: הלוואי שתהיה לך בת כמו
הבת שלי כמה שהיא "סובלת" אותי,
אבל מיד הוא הוסיף, שתהיה לך בת
כזו, אבל שלא תזדקק לה.

*

בפעם האחרונה שפגשתי אותו, היה זה
בבית הרפואה, כשבועיים וחצי לפני
פטירתו, ר' זושא דיבר בקושי רב, אבל
אמר בלהט גדול (דברים שלא הייתי
רגיל לשמוע ממנו): צריך לעשות משהו
גדול! כעת צריך לעשות מבצע משיח
גדול.

*

כשר' זושא התוודה

הרב שמעון אייזנברג

ר' זושא היה חסיד והיו לו רבים מהמאפיינים של חסיד. אחד מסימני ההיכר שלו היה בכך שנהג להעיר למתפללים בבית הכנסת להרים את הטלית מעל ראשם בעת התפילה וקריאת התורה ופעמים גם היה מרים להם את הטלית כמו ידיו.

ר' זושא עצמו לא היה איש של מלבושים. הוא לא הקפיד ללכת ביום ביום בכובע ומעיל עליון, מרבית תמונותיו הן ללא המלבושים כמנהגם של יושבי ארץ הקודש ולא כתרבותם של ילידי ארצות הברית. ודוקא על רקע זה בולטת עוד יותר העובדה שצרם לו לראות אברך חסידי מתפלל כשהטלית מחליקה מראשו. ישנם דברים רבים שאינם כתובים בספר המנהגים אבל לב חסידי פועם מכיר אותם היטב ואצלי הדברים ה"זוטרים" הללו מהווים אבן בוחן לזהות חסידים.

את הערותיו לאלו המתפללים ללא כיסוי הטלית מעל ראשם לא ראיתי כמו עיניי, רק שמעתי זאת מאחרים, שכן כמעט ולא הכרתי אותו.

אני את ר' זושא לא הכרתי. לא למדתי בלוד, לא אחיי למדו בלוד וגם לא בניי, כך שלא יצא לי להתחכך ולהתענג מהתוועדותיו העסיסיות או לשמוע עליהן מהקרובים אליי. כל מה שידעתי עליו הם פירוורים ששמעתי מאחרים עליו.

למדתי בישיבה קטנה בתורת אמת ומשם עברתי לכפר חב"ד, לקרית גת, ולאחר 'הקבוצה' והנישואים עברתי לאילת - ולא זכורה לי אפילו פעם אחת שישבתי בנוכחותו להתוועדות ממושכת.

באחת השבתות הוא הגיע לאילת לרגל שמחה משפחתית ומה מאוד שמח ליבי שהנה סוף סוף אשמע משפיע אורח שיתוועד עמנו השבת, אך למרבה הצער לא ניתנה לו רשות הדיבור והחמצתי גם את ההזדמנות הזו.

עם השנים יצא לי לפגוש אותו כאן ושם, בעיקר בשמחות משפחתיות אצל חתני הרב אליעזר זוננפלד, שהוא דודו זקנו, ומעט הפינים שכן הצלחתי לשמוע ממנו נחרטו ונחרתו אצלי ושיקפו את מהות המיוחדת והנאצלת.

•

פעם פגשתי אותו והוא כדרכו היה מתוועד בעמידה ושמעתי ממנו את האימרה הבאה:

"בבית הוריי לא שמעתי אף פעם שלשה מילים. לא שמעתי את המילה 'התקשרות', לא שמעתי את המילה 'שליחות' ולא את המילה 'מסירות נפש'..."

המשך בעמ' הבא <<

האימרה הזו משקפת כל כך את הכנות והאמת שלו, שספק רב אם יש בדומה לר' זושא במדת הישרות והכנות שלו. הוא כל כך סלד מהקישוטים והציפויים שמכסים על האמת הצרופה והיה מביע את דעתו ללא כחל ושרק, גם כשהיה ברור לו שהוא ישלם על כך מחיר.

פעמים רבות היה מדהים את הסובבים אותו, אם זה היושבים בהתוועדות או את התלמידים שלו בישיבה, בכך שהיה מסיר מסיכות מפניהם של חסידים מתחסדים בהבחנה נדירה שהיתה שמורה רק לו ובאיזמל חד כתער. היה לו חוש חסידי מפותח מאוד שבו השתמש כדי להבדיל בין חיזוניות לפנימיות ובין שקר לאמת.

שלוחים רבים יש לו לרבי הפזורים בכל רחבי תבל, שהקימו בברכתו הקדושה מעצמות ואימפריות גשמיות ורוחניות, והם הגיעו אל המנוחה ואל הנחלה איש תחת גפנו ותחת תאנתו. שלוחים אלו נושאים בתוארים המופלגים של "בחירי השלוחים", ה"מקושרים" באמת הפועלים ב"מסירות נפשם" יומם ולילה.

ור' זושא מספר לך שאצלו בבית לא שמעו לא על 'שליחות' ולא על 'התקשרות' ולא על 'מסירות נפש'. עושים את מה שצריך ובכל הכח, אבל הבה ולא נשלה את עצמנו שרע לנו... לא נדחיק לעצמנו מה המניע שלנו לפעול? האם זאת רק מחמת ה'התקשרות' שלנו גרידא?...

•

מטבע הדברים, אדם שאין לו מחסום לפיו ומושך אש בלשונו, צובר לו שונאים רבים ואנשים רבים מצפים לרעתו, אך אצלו הפלא ופלא, אנשים רק אהבו אותו יותר ויותר. הכנות שלו וחיציו הישירים רק משכו אליו ואף מיגנטו אליו את שומעי לקחו. היתה לו אישיות כה עריבה ומתוקה שעל אף שבט ביקורתו הבחינו כולם כי הוא מדבר על הענין ולא ח"ו על איש זה או אחר. הכל נעשה מתוך אהבת ישראל או עצומה וחביבותו על הבריות רק הלכה וגדלה.

עובדה זו קשורה גם לתכונה מאוד מעניינת ונדירה אצלו והיא כח השתיקה. לא פעם ולא פעמיים כאשר התבטא בביטויים 'מיוחדים', זכה להתקפות ולפעמים גם חסרות רסן, כנהוג אצל חסידים בשעות העמוקות של ההתוועדות. והוא - ר' זושא - מרגע שהם נשמעו כלפיו התעטף כולו בשתיקה ודממה. לא שתיקה רועמת בבחינת אני אבליג ולא אענה למי שחולק על דעתי אלא השתיקה שלו היתה בבחינת 'אני אינני כאן'. לכל אחד מותר להביע את דעתו לא פחות ממני. אני אמרתי בכה וזכותו של פלוני לומר בכה. עכשיו תורו של ההוא.

ידידיו הרבים מעידים שר' זושא לא שמר טינה לאדם מעולם. אדה"ז באגרת הקודש שלו כותב לחסידיו: "ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם... ואם תעלה יהדפנה מלבו כהנדוף עשן". נדמה שלר' זושא אין צריך להזהירו על כך משום שבמהותו ואישיותו הוא לא מסוגל לחוש תחושת טינה לאיש.

המשך בעמ' הבא <<

בנושא הכבוד, ר' זושא היה 'בעל מום'. הוא לא ידע מהו כבוד וגם אם רצית לחלוק לו מעט כבוד, לעולם לא היית מצליח.

•

ב'זומים' ובקבוצות האלקטרוניות ישבו השבוע תלמידי, ה'אפרוחים' שלו כלשונו, וסיפרו על ההכלה הענקית שלו ועל היותו אבא לכולם. הוא ידע לסקור חדרי בטן ולהבין לנפשם של תלמידיו באופן נדיר שרק הוא ידע זאת. הוא השתמש בהבנת הנפש גם כשהבחין בנפש מדוכדכת שזקוקה להרימה לגובה וגם כשהיה צריך להנחית נפש שמתרוממת לגבהים שאינם תואמים את התלמיד הנושא אותה.

חוש הריח החסידי שלו היה מפותח כאחד מן החסידים הקדמונים.

ר' זושא, על אף היחוס שלו, ועל אף היותו שליח מיוחד לארץ הקודש, לא גבה ליבו ולא רמו עיניו והיה מדבר עם כולם, עם קטן כגדול, באותה מידה ממש. כל ילד יכל לגשת אליו ולהתייעץ עמו וכל נער צעיר הרגיש שהוא מדבר אליו בגובה העיניים ממש. קשה להצביע על רבנים נכבדים וחסידים דגולים שדיברו עם כל הגילאים במידה שווה. הוא היה כזה. הוא שוחח עם כל אחד באשר הוא וכל מי שעמד מולו היה 'עולם ומלואו' כפשוטו.

•

אחד מחבריי לכיתה בחר בר' זושא להיות לו לרב במבצע "עשה לך רב".

לאחר הנצחון בה' טבת, הרבי הורה שכל אחד יבחר לו רב שיבחן אותו בלימוד ויורה לו במה להתקדם בדרכו.

כאשר חברי שאל את הרב שלו, רבי זושא, מה עליו להוסיף עוד בדרכו החסידית, ענה לו ר' זושא: "אתה בסדר גמור, תמשיך להיות כפי שהנך היום".

אותו חבר הרגיש כל כך רע עם ההוראה שקיבל מרבו. האם אינני מסוגל ליותר? האם הוא רואה בי שהגעתי לתכליתי ומיציתי את עצמי? המחשבות הללו הזריקו בו זריקות מרץ והוא הסתער ביתר שאת על לימודיו.

או אז הבנתי את פקחותו של ר' זושא שידע בדיוק מה לומר לכל אחד ומה ימריץ אותו.

•

אולי היתה זאת הפעם היחידה ששמעתי אותו חלקית בהתוועדות שהתוועד בבית מנחם. בפרק הזמן הקצר שהקשבתי לו, שמעתי אותו מסביר מי היו "דתן ואבירם". הוא צייר אותם כאנשים הקרובים ביותר למשה רבינו, הלבושים בסרטוק וגארטיל ובכל הסממנים החב"דיים. הוא הביא לכך סימוכין מהפסוקים, ממדרשי חז"ל ואגדות התורה.

מסקנתו היתה שאפשר להיות הכי קרוב למשה רבינו ולא להפסיק למצוץ לו את הדם בכל מיני טצדקי ואמתלאות של שקר.

•

מספרים כי ר' שמחה רז היה אצל הרבי
המשך בעמ' הבא <<

תהא נשמתו של ר' זושא צרורה בצרור החיים והדבר המסקרן אותי ביותר האם שם למעלה הוא מתבטא באותו סגנון שבו היה מתנבא בעלמא הדין. מה שבטוח הוא שאת זעקותיו מנהמת לכו ומפנימיות נפשו הוא ימשיך גם למעלה וידרוש מפמליה של מעלה שתחבר לנו את הרבי למטה מעשרה טפחים בקרוב ממש.

(באדיבור אגרי חב"ד און איין)

ל' ס' פויזנר ע"ה

ביחידות והרבי שאל אותו היכן הוא מתפלל כליל שבת והאם יש שם רב? הוא שאל את הרבי לפרש השאלה והרבי אמר לו שחשוב מאוד שייקח את ילדיו כליל שבת שיאמרו לרב "גוט שבת".

שמעתי מידידי יקירי כאח לי הרה"ח ר' אשר אייזנבך, רבו של בית הכנסת 'רייטשיק שול', בו התפלל ר' זושא בשנים האחרונות, כי מידי ליל שבת לאחר התפילה היה ניגש אליו לברכו בברכת "גוט שבת" והוסיף "מדארף זאגן דעם רב גוט שבת" (צריך לומר שבת שלום לרב).

לצד פקחותו וגדלותו נהג ר' זושא בפשיטות וענוה יתירה והלך מידי שבת למפגש ה"גוט שבת".

•

פעם שמעתי אותו מסתייג מאוד מראיית קטעי הוידאו של הרבי. הוא התבטא שצעירי הצאן חושבים שדרך סרטי הוידאו רואים את הרבי ומשגה הוא בידם. צריך להעמיד אותם על טעותם שלא יחשבו שהם מכירים את הרבי. הוידאו הוא רק חלק מהחתימה להכיר את נשיא הדור, אבל אינו משיג את הפעולה הנדרשת.

•

דמותו המיוחדת תחקק בלב כל אלפי האנשים שהוא נגע בהם, בין אלו שזכו להיות בקרבתו ובמחיצתו ובין אלו שהכירוהו מרחוק ונפגשו עמו פעמים בודדות, כמוני.

מושגים של ר' זושא

770 - "בית המקדש, ואין קדושה זזה ממקומה".

ג' תמוז - "יום שאומר לנו להפסיק לשנוא אחד את השני".

קבוצה - "אין דבר כזה עכשיו. כיום בחורים נוסעים לרבי לאחר שלוש שנות לימוד בשי"ג - זו לא קבוצה. קבוצה זה שהנהלת הישיבה דואגת להשיג אישורי יציאה לבחור שישע לרבי ויחזור בחזרה לישיבה על מנת לאפשר לבחור אחר לנסוע אף הוא".

הרה"ח שלום פויזנר - "הרבי אמר עליו: "דאס איז א תמים, איז דאך מיינער" מה יש להוסיף?"

ט' אלול תש"ו - "מספר ימים לפני שחזרתי ארצה, ניגש אלי הרב חודקוב והטיל עלי שתי שליחויות לעשות בארץ, ביום ראשון ניגש אלי הרה"ח הרב דוד רסקין ואמר לי שהיות ואתה נוסע צריכים לארגן התוועדות 'צאתכם לשלום' אבל בתנאי שיהיה אחרי הסדרים, התיישבנו ששה בחורים ובהמשך התווספו עוד מתי מספר והתוועדנו, לפתע נכנס הרב חדקוב והודיע שבעוד מספר דקות הרבי יכנס ויתוועד במשך חמש דקות, לאחר מספר דקות נכנס הרבי ואמר שיחה והתוועד במשך למעלה יותר משעה, בהתוועדות נכחו מקסימום 20 בחורים ששמעו שהרבי מתוועד ונכנסו. אגב, כיום שמעתי כבר על שלוש מאות אנשים שנכחו בהתוועדות..."

ניגוני חב"ד - "לפי מה שהרביים אמרו על הניגונים, ניגוני חב"ד הם נימת הנשמה".

הצלחה - "אין. כל עוד ומשיח לא בא אין הצלחה".

דמות - "הרב מענטליק ורי מענדל".

אינטרנט - "מכה אשר לא כתובה בתורה".

אוהל - "ראיתי שם ניסים גלויים".

אחדות - "לא צריך אחדות. כשהגר הגיע להלל וביקשו שילמדו את כל התורה כולה על רגל אחת, אמר לו הלל מה ששנוי עליך אל תעביד לחברך.

לצערנו עוד לא צריך לדבר על אחדות, לפחות שלא נשנא אחד את השני. בשנת תשמ"ח לאחר שארעו מספר אסונות ל"ע בכפר חב"ד, שלחו נשי ובנות חב"ד מכתב לרבי, ענה להן הרבי: "להרבות באהבת ישראל ולפחות להמעיט בהיפך מזה".

פיסבורג - "עיר אמריקאית קרה, שהפכה לעיר יהודית בגלל פועלו של הרבי".

יו"ד שבט תש"י - "את התחושות שלי, קשה לי לשחזר, אחרי הכל הייתי אז ילד. ראיתי אז התפרצויות של בכי וכאב מאנשים שלא חלמתי שהם מסוגלים להראות את רגשותיהם ולבכות, בחורים קרים בכו כילדים".

ישיבת תומכי תמימים בלוד - "משום מה זו הישיבה קטנה הגדולה בארץ".

הרה"ח הרב אפרים וולף - "האיש של הרבי".

רגע מרגש - "כשהרבי יצא בפתאומיות להתוועדות 'צאתכם לשלום' שערכתי בתש"ח".

ספר טוב - "ספר הזכרונות ולקוטי דיבורים. אני יכול לשבת עם הספרים הללו שעות ע"ג שעות".

ספר הזכרונות ח"ג - "לא מבין את זה".

הוראות מהרבי - "לעסוק בחינוך".

יהודים חסידים - "הרה"ח זלמן שמעון דבורקין, הרה"ח ר' שאול ברוק, הרה"ח בן ציון שמטוב הרה"ח ר' אברהם מאיור, חסידים אמיתים על כל המשתמע מכך".

יחידות - "ביחידות הפרטית האחרונה שהיתה לי אמר לי הרבי בזה הלשון: אתה היית רוצה, אני היית רוצה, כולנו היינו רוצים לפעול הרבה יותר".

(באדיבות אגרי' אטורלסק נ'ט)

הלב החזק של ר' זושא

ר' שניאור אורפּינקל

לעבור לידו, היחס שלו לדברים תמיד היה אישי, נוגע, עד הסוף, כך בהתקשרות שלו לרבי מלך המשיח שהיתה אמיתית וטהורה בלי עיגולי פינות, וכך ביחס האישי שלו לצרות או שמחות באנ"ש ובעם ישראל.

זכרוני, כאשר מספר חברים הפתיעו אותי בהתוועדות יום הולדת לרגל גיל 30, הופיע לפתע ר' זושא לאחר ששמע על ההתארגנות, כאשר ניסיתי להבין ממנו למה הוא שגילו נושק מתקרב לגיל 80 טורח לנסוע מלוד לנחלה להתוועדות הפתעה קטנטנה ולא חשובה, הוא לא הבין את שאלתי...

הברכה ללב חזק התקיימה בפועל כאשר למרות הלב הרגיש כל כך שהועמס עליו כל כך הרבה ליבו היה חזק ובריא ולא התכהה גם אחרי כל השנים.

כאופן אישי ר' זושא היה לי לחונך אישי. כאשר ר' מענדי בליניצקי הכניס אותי לענייני העסקנות, הייתי זקוק למורה דרך שייתן לי את ההנחיות והכוונה לפעול בצורה נכונה שתתאים לקו של הרבי, ולא היה מתאים יותר מר' זושא שמלווה את הקמת חב"ד באה"ק מתחילת הדרך בכל הצמתים המשמעותיים שזכה לאמונו המלא של הרבי במקומות הרגישים ביותר.

המשך בעמ' הבא <<<

ר' זושא סיפר שכאשר הגיע ליחידות אצל הרבי הריי"ץ עם אימו לקבל ברכה לטיפול ביד, הרבי הריי"ץ קרא לזושא, הניח את ידו על ידו וברך אותו "שיהיה לך לב חזק, לב בריא".

כאשר שמעתי את הסיפור מזושא תמהתי איפה הלב החזק שלו?

זכיתי ב-12 השנים האחרונות, להיות בקשר קרוב לר' זושא, במשך שנים אף זכיתי להתוועדות יומית במשרדי ועדת החינוך ובהמשך מכון הלכה חב"ד. ר' זושא היה נוחת כל פעם בשעה אחרת וידענו שלמשך שעה שעתיים אין עבודה אלא התוועדות עם זושא, שיותר טובה מכל הדרכה או סדנא שנקבל אי פעם.

כל יום ר' זושא היה מגיע עם מצב רוח שונה, רק כאשר היה מדבר הייתי מבין את הסיבה.

כאשר באותו יום שמע על שמחה במשפחת אנ"ש היה עבורו יום חג, רווק או רווקה מבוגרים שהשתדכו, שליח שנחלץ מחובות, סיפורים "קטנים" על שלום בית או תמים חבד"י שחזר לדרך היו גורמים לו אושר אמיתי, בימים ששמע הפוך היה מגיע עד לכדי ככי, והצעקות שלו במשרד, כלפי שמיא, היו בוקעות הרחק מחוץ למשרד.... התשובה לתמיהתי בתחילת הדברים היא בכך שלב חזק הוא לא "לב קשה", ר' זושא לא נתן לדברים

היכולת של ר' זושא לתת ביקורת נוקבת כאשר פעולות לא נעשו כדבעי ומאידיך לתת גב מוצק ומלא היתה נפלאה ויחידה במינה.

כאשר רצינו להרים פרויקט מסוים במכון הלכה חב"ד שהיה נועז וחדשני במידת מה נפגשתי איתו והבעתי את חששי שיהיו מי שיאמרו שזה לא לרצון הרבי, ר' זושא ענה לי – אני לוקח את האחריות המלאה עליי, אני מורה עליך להתקדם ומי שיפנה אליך תגיד לו שיתקשר אליי!

ואכן רבות מפעולות מכון הלכה חב"ד לא היו מתבצעות בברייקייט הרחב שהם מתבצעות כיום ללא הדחיפה היומיומית שלו.

לב חזק – גם בענייני הכלל

אחד הדברים שר' זושא הכי שנא שמנסים לייפות את ההיסטוריה, כאיש אמת תמיד הקפיד על כך, וגם כשהיה לא נעים לשמוע את זה לפעמים.

ר' זושא היה כמדובר לוקח ללב ולא נותן לדברים לעבור לידו, וכאשר היו סוגיות ציבוריות ר' זושא לא היה נמנע לומר את דעתו בצורה ברורה, ואכן הוא סבל רבות בשל תכונתו לכוון בכל הכח לדעת הרבי בענייני השעה ואף לומר אותה בצורה ישירה כמו שרק הוא יודע.

אחרי ג' תמוז, סבל זושא הצקות מצד גורמים שניסו לכופף דעתו, היו שהפסיקו להזמין אותו להתוועד והדבר הציק לו מאוד. הוא ידע היטב שרק

אם ימתן את דעותיו ל"קונבנציונליות", וינגן לפי החליל של מאן דהוא, ממילא יזכה ל"בשמאלה עושר וכבוד"...

אך זושא היה האחרון שישנה את דעותיו לפי צורך הקהל, ואכן זכה ר' זושא להצטיין בהפיכת השטות דלעו"ז לשטות דקדושה, הדברים אותם זכה לשמוע בעצמו מהרבי במאמר באתי לגני תשי"א.

יחד עם זאת, הדברים כאבו לו מאוד עד יומו האחרון. לפני כמה שנים שוחח איתי על רב קהילה מסויים, זושא אמר לי בכאב ובבכי: תראה את עולם השקר, מאחורי הקלעים הוא לוחם בי ובפעולותיי, אך מול הציבור התמים החסידי הוא מדבר גבוהה גבוהה בענייני משיח ואגרות קודש וכו', כך הוא (כביכול) מרוויח את אהדת כל הצדדים בחב"ד ואילו אני ר' זושא רק מעצבן את כולם....

בהלוויה, נזכרתי בדבריו וכאשר החזקתי את הארון ליד ראשו של ר' זושא, חשבתי בקול: תראה זושא, החלטת ללכת רגע לפני שבת, ביום אולי הכי גשום בשנה, והנה אלפי אנ"ש עזבו הכל מיד כדי ללוות אותך וחוזרים רגע לפני הדלקת נרות. יש לך ספק באהבתנו אליך? לאמת שלך? ללב שלך?

והחי ייתן אל ליבו!

ל' שניאור גורפינקא

(באדיבות אתר 'חב"ד אינפו')